

ABC
HAZ
*

Hernádiné Hámorszky Zsuzsanna

Beszéd, olvasás

Munkafüzet - 1. osztály

Hernádiné Hámorszky Zsuzsanna

Beszéd, olvasás

**1. osztályos munkafüzet
a Mesék az ABC-házból
című olvasmánygyűjteményhez**

Tizenhetedik, változatlan kiadás

Mozaik Kiadó – Szeged, 2017

Jó tanácsok

- 1. Ez a munkafüzet a *Mesék az ABC-házból* című olvasmánygyűjteményhez készült. Az olvasmányok címe mellett megtalálhatod oldalszámukat is. Könnyebben fogod a szövegeket olvasni, ha előbb megismered és gyakorolod a bennük előforduló hosszabb, nehezebb szavakat. Ezek a munkafüzet első feladatában találhatóak. A többi feladat a szöveg megértésében segít.**
- 2. Minden szótagban egy-egy magánhangzó van. Ezért megkönnyíti a szavak szótagolását, ha megkeresed magánhangzóit. Így gyakorold az 1. feladat szavainak olvasását:**
 - a) Húzd alá a magánhangzókat!**
 - b) Szótagold a szavakat!**
 - c) Mondd ki a szavakat szótagolás nélkül is!**
- 3. Jó mulatságot jelentenek majd számodra a Beszéd- és olvasásgyakorlás c. fejezet tréfás mondókái. Sokszor olvasgasd, mondogasd őket!**
- 4. Amelyik feladatban a kérdés után üres sort láatsz, ott írásban kell felelned. Ameddig nem ismered a kötött betűket, addig nyomtatott nagybetűkkel írd! Ha már elkészültél a feladatokkal, kedved szerint színezheted a munkafüzet rajzait.**

= Mesék az ABC-házból c. olvasmánygyűjtemény

c. = című

JÓL MONDOD? JÓL TESZED?

Jól mondod, ha ...

Zsófi az édesanyjával sétált. Találkoztak egy ismerős néni-
vel.

– Szervusz, Zsófi! – köszönt neki a néni.

– Szia! – válaszolta Zsófi.

Amikor továbbhaladtak, édesanyja figyelmeztette:

– Kislányom, egy iskolás nem köszönhet úgy a felnőtteknek,
hogy: szia. Mondd inkább azt: Jó napot kívánok!

Zsófi ettől kezdve jó napot kívánt minden ismerős felnőtt-
nek: a postásnak, a szomszéd bácsinak. Otthon még a papagáj-
nak is így köszöngetett. Anyukája ezen nevetett. A kislány
addig-addig mondogatta, hogy a papagáj eltanulta tőle. Napes-
tig rikoltozta: Jó napot kívánok! Jó napot kívánok!

1. Beszéljétek meg, milyen helyzetben használnátok a követ- kező köszönésformákat!

Szervusz! Szia!

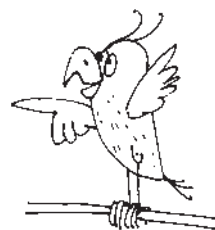
Jó reggelt kívánok!

Viszontlátásra!

Jó napot kívánok!

Kezét csókolom!

Jó estét kívánok!

Milyen köszönési formákat ismertek még? Hol használjátok?

2. Úgy illik, hogy ...

- köszönj minden ismerősödnek.
- nézz szembe azzal, akit üdvözölsz.
- várd meg válaszát.

3. **Köszönéskor gyakran kezet is fogunk. Olvasd le a képekről, találkozáskor ki nyújthatja előre a kezét!**

☞ Jól mondod, ha ...

Marci eltévedt az utcán.

Egy bácsi megkérdezte tőle:

- **Ki fia vagy?**
- **Apámé.**
- **Tudom én azt, szentem! De az apádat, hogy hívják?**
- **Éppen úgy, mint engem.**
- **És ha enni hívnak, hogy mondják a neved?**
- **Nem kell engem hívni, magamtól is megyek.**

(Móra Ferenc)

1. a) Beszéljétek meg, miben hibázott Marci!

Hogyan kell helyesen bemutatkozni?

b) Írd le a teljes nevedet!

2. Úgy illik, hogy...

- **mutatkozz be annak, akit a társaságból nem ismersz.**
- **mondj érthetően a neved.**
- **nézz rá arra, akinek a nevedet mondod.**

3. Játsszátok el a bemutatkozást:

- új gyerek érkezik az osztályba.
- szüleid elvisznek a munkahelyükre.

Ne felejtsetek el, hogy bemutatkozásakor ki nyújthatja előre a kezét!

Jó, ha mondod ...

- Édesanyám, kenyeret akarok.
- Nem értem, Marika.
- Nagyon éhes vagyok.
- Elhiszem, kislányom.
- Adjon kenyeret!
- Még mindig nem értem.
- Édesanyám, kérek egy darab kenyeret.
- Most már értem. Itt a kenyér, tessék.
- Köszönöm, édesanyám.

Kérem és köszönöm karonfogva járnak.

1. Helyettesítsétek a „vajás kenyeret” más kérnivalóval, édesanya személyét más névvel!

Édesanyám, kérek vajás kenyeret.

Vajás kenyeret kérek, édesanyám.

Édesanyám, kérlek szépen, adjál vajás kenyeret.

Kenyeret kérek, édesanyám, vajásat.

2. Hogyan lehet még kérni? Folytasd a mondatokat!

Légy szíves, adjál ...

Legyen szíves, adjon ...

Kérem szépen, hozd ide ...

Kérem, mondja meg ...

Add ide, kérlek a ...

Adja ide, kérem ...

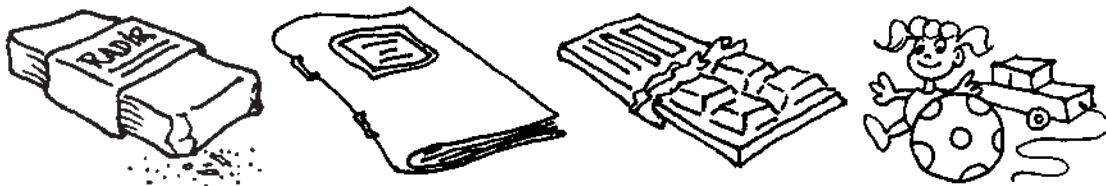
Kinek szólhatnak a második oszlopba írt kérések?

3. Úgy illik, hogy ...

- ha többen vannak jelen, a kérésbe foglald bele annak a nevét, akitől kérsz.
- bármit kaptál, köszönd meg.
- ha adtál valamit másnak, és ő megköszönte, így válaszolj:
- Szívesen. Szívesen, máskor is. Nagyon szívesen.

Nem illik követelőzni. Ügyelj kérésed hangerejére, hanglejtésére!

4. Hogyan kérnéd más-más személytől a következő dolgokat?

👉 Jól teszed, ha ...

Tanulás után a gyerekek a napköziben játszottak. Vendégséget rendeztek a játékoknak.

Piroska mintás abroszt terített az asztalra. Elrendezte rajta a tányérokat és az evőeszközöket. A tányér jobb oldalára került a kés, bal oldalára a villa. A tortának kiskanalat tett a tányér mögé. Nem feledkezett meg a szalvétáról sem. A gyümölcs-lének poharakat hozott. Még virággal is díszítette az asztalt.

Már jöttek is a vendégek.

– Szervusztok! KerüljeteK beljebb! – fogadta őket Piroska.

A meghívottak nem érkeztek üres kézzel. Voltak akik virágot hoztak, mások pedig édességet.

– Köszönöm az ajándékokat. Gyertek, foglaljatok helyet!

A vendégek letelepedtek. A gyerekek finom ételeket hordtak az asztalra. Röfi malac meg se várta, hogy a háziasszony jó étvágyat kívánjon, és megkínálja őket. Rögtön nekilátott az evésnek. Csámcsogva tömte magába a szendvicset. Egyiket a másik után. Aztán pedig a tortát kezdte habzsolni. Maszatos csülkét az abroszba törülte. Mikor már mindent felfalt, felállt, és távozott az asztaltól. Meg se köszönte a vendéglátást.

Mindenki megbotránkozva nézett utána. Piroska suttogva kérdezte a gyerekektől: „Máskor is meghívjuk Röfit?”

1. Beszéljétek meg, mit tett helytelenül Röfi malac!

Milyen háziasszony volt Piroska?

2. Úgy illik, hogy ...

- a vendég várja meg, míg a háziasszony jó étvágyat kíván, és megkínálja az étellel.**
- ne legyen falánk, ne vegyen túl sokat, hogy másoknak is maradjon.**
- használja minden ételhez a megfelelő evőeszközt.**
- törölje meg a száját, mielőtt iszik a pohárból.**
- a kenyeret ne harapja, hanem törje.**
- dicsérje és köszönje meg az ételt.**
- a háziasszony pedig válaszoljon: „Kedves egészségedre!”**

- 3. Húzd alá azt a mondatot, amelyiket udvariasabbnak tartod!**
Elég volt, nem kell több. Köszönöm, nem kérek többet.
- 4. Játsszatok el egy születésnap i uzsonnát! Legyen egy közü-
letek a házigazda, a többiek legyenek a vendégek!**

Jól mondod, ha ...

Péter beszélgetett nagymamájával.

- Nagyi, miért mondtad, hogy ne tegezzem a doktor nénit?**
- Mert nem illik tegeznünk azt, aki jóval idősebb nálunk,
vagy nem tartozik a családunkhoz. Őket magázni szoktuk.**
- A felnőttek miért tegeznek le minket, gyerekeket?**
- Az idősebb jogán. De te továbbra is magázzad őket, lehet,
hogy később javasolni fogják a tegezést.**

1. Hogyan mondod ugyanazt tegezve és magázva?

Kérlek, vedd le a polcról!

Kérem, vegye le a polcról!

Tessék nekem levenni a polcról!

Hová mész délután?

Hová megy ön délután?

Hová tetszik menni délután?

Légy szíves, mondd meg, hány óra van!

Legyen szíves megmondani, hány óra van!

Tessék szíves lenni megmondani, hány óra van!

2. Játsszátok el, hogy vásárolni mentek egy üzletbe, ahol nem tegezhetitek az eladót!

 Jól kérdezel, ha ...

- Mit süt, ángyom?
- Fánkot.
- Kinek süti?
- Látod:
ipamnak, napamnak,
kedves egy fiamnak.
- Hát az enyém hol van?
- Fent sütik a holdban.

(Gazdag Erzsébet *Mit süt, ángyom?* c. verse)

1. Ha valamit tudni szeretnél, kérdezel, érdeklődsz. Jó, ha a kérdőszavak a mondat elején állnak. Pl.: Hol van a táskád?
Kérdőszavak: Ki? Hol? Mikor? Miért? Mit? Honnan? Stb.

Az ilyen kérdésnek ereszkedő a hanglejtése.

Kérdezzetek a rajz alapján!

2. Úgy illik, hogy ...

- szólítsd meg azt, akitől kérdezni akarsz.
- köszönd meg a kapott tájékoztatást.

TARTALOM

BESZÉD – OLVASÁS

Jó tanácsok	3
Naphívogató	4
Mese reggelre	5
A haszontalan cipők	5
Hazudós mese	6
Nem kell kása! Ábrándozzunk!	7
Kulcs	8
Óramese	8
Nem kell semmit elsietni	9
Mi lesz az esti mesémmel?	10
Altató	11
Elcserélt világ	12
Mese hétfőre: A buta tigris és az együgyű párduc	13
Mese keddre: Varjú-kár	13
Mese szerdára: A kiskutya meg a szamár	14
Mese csütörtökre: A tücsök és a hangya	15
Mese péntekre: A nyúl meg az árnyéka	15
Mese szombatra: Az oroszlánbőrbe bújt szamár	16
Mese vasárnapra: A pórul járt kutya	17
Tavaszbresztő. Tavaszváró	18
A múlt visszatér	18
Csodálatos átváltozás	19
Három szép pillangó	20
A madarak beszéde	21
Pitty-potty	21
Cinkék	22
Erdőben-berdőben	23
Balázs állatai	24
Cicaiskola	25
Kutyabánat	26
A kutyánk	27
A kiscsacsi meg a nagy nyuszi	27
Tyúkanyó nevelt gyermekei	28
Részlet a Lovak, kutyák madarak című könyvből	29
Zengenek az erdők	30
Gyuszi	31
A jó gyerek. Pisti gondolkodik	32
Ki a türelmes?	32
A foghúzás	33
Egy félelmet keltő mese	33
A sötét	34
Kisbenca elrontja a farsangi táncot	35
Flórián	35
Mi volt a táskában?	36
Tökmagnak sok a dolga	37

Ha vihar jó a magasból	38
Virágosat álmodtam	39
A köszöntő	40
Megjött az igazi tavasz!	41
Az okos kertész	42
Az almafa	43
Csigabiga	44
A napraforgó	45
A cseresznyeszüret	46
Nap, Hold, Szél	46
Moziba megy a Hold	47
A szivárványhid. Zápor	48
A nyaralás	49
Harkály	50
Vakáció	50

JÓL MONDOD? JÓL TESZED?

Jól mondod, ha ... (A köszönés)	51
Jól mondod, ha ... (A bemutatkozás)	52
Jó, ha mondod ... (Kérem, köszönöm)	53
Jól teszed, ha ... (Az étkezés illemszabályai)	54
Jól mondod, ha ... (A tegezés és a magázás)	56
Jól kérdezel, ha ... (A helyes kérdés)	57
Jól mondod, ha ... (A bocsánatkérés)	58
Örömet szerzel, ha ... (Az ajándékozás)	59
Jól mondod, ha ... (A telefonálás)	60
Jól mondod-e? (A tapintat)	62
A beszédritmus fejlesztése népköltészeti mondókákkal	63

BESZÉD- ÉS OLVASÁSGYAKORLÁS

u – ü, ú – ú, u – ú, ü – ü	64
t – tt	64
i – í	65
o – ö, ó – ő, o – ó	65
ö – ü, ő – ú, ö – ó	66
l – ll	66
l – j, l – r, lt	67
e – é	67
a – á	68
e – a, é – á	69
r – rr	69
r – j, r – l	70
nt, nk	70
n – nn, ny – nny	71
k – g	71
k – kk	72
m – n	72
m – mm	73
ng	73
g – gg	73
ty – gy, ty – tty, gy – ggy	74

g – gy, t – ty	74
n – ny	75
s – ss	75
st, sp, sk	76
rs	76
c – cs, c – cc, cs – ccs	77
cs – ty, rc, ck	77
b – p, p – pp	78
pr	78
lj, j – jj	79
j – ly	80
v – f, v – vv	80
z – sz, z – zz	81
s – sz, sz – ssz	82
z – zs, zs – zzs	82
s – zs, zs – sz	83
br, b – bb	83
b – p – d	84
h	84
h – n – m	85
f – sz, f – ff	85
f – t – j	86
t – d, d – dd	86
c – dz, cs – dzs, d – b – p	87
dr, tr	87
x, ksz	87
Felmérés a nyomtatott betűk tanulásának végén	88
Felmérés a tanév végén	90

A tankönyv szerzőjének szövegeit névmegjelölés nélkül közöljük.

Kiadja a Mozaik Kiadó, 6723 Szeged, Debreceni u. 3/B. Tel.: (62) 470-101
E-mail: kiado@mozaik.info.hu • Honlap: www.mozaik.info.hu • Felelős kiadó: Török Zoltán
Készült az Innovariant Kft.-ben • Felelős vezető: Drágán György
Terjedelem: 12,36 (A/5) ív • 2017. június • Tömeg: 260 g • Raktári szám: MS-1502U